

Danielpa qillqan — Yupay 51

Palmoni: Danielpi, Apocalipsispi ima Pachayuq Simiyuq Hatun Kamachiqta qhawarichiy

Jeff Pippenger
2024-01-15

Daniel pusaq qanchis p'unchawnin iskay chunka kimsayuq, iskay chunka tawayuq versikulokunapi “huk chiqap santo rimarqan” nisqaqa Cristo kikinmi Palmoni hina. Apocalipsis pusaqpiqa, Cristotaqa Alpha, Omega nispa reqsichin, chaymi wakin admiraypaq chiqaqkuna ukhupi Cristoqa Musphay Rimasqakuna Yachaq Hatun Runa kasqanta reqsichin; chayhinallataq Danielwan Apocalipsiswan kuskachasqa librokunam Cristotaqa pacha hinallataq simi kamachiyuq Hatun Yachaq hina rikuchin. Mana runaq atiyinmantachu chayta unanchayta, ima ancha allinchasqa, hatun ukhuyniyuq kasqanta, Cristoqa Palmoni hina (Pakalla kaq yupaykunaq Yupaqnin) paypa carácter nisqanman chay ruwayta yaykuchisqanmanta, iskay versikulokunapi Adventismoq chawpi sayaynin hatun t'ika sayarichisqapi; ichaqa Pakalla kaq yupaykunaq Yupaqninpaq rikuchiya akllasqan pakalla kaqkunata reqsiy hinaspa amachayqa ñuqanchikpa kamachikuyninchikmi.

Pakaska kaqkunaqa Señor Diosninchikpaqmi kanku; ichaqa rikuchisqa kaqkunaqa noqanchikpaq, wawaykunaqpapas wiñaypaqmi kanku, kay kamachikuy simikunata llapanta rurananchikpaq. Deuteronomio 29:29.

Huk pakasqa pakarinaqa kaymi: Pakasqakunata Yupaq (Palmoni) nisqaqa, “chay rimarqanku santu” kasqanmanta; pay kikinta iskay versículopi rikuchisqanpi, Adventismopa chawpi sayaynin reqsichisqa kachkan. Chay iskay versículopin Musphay Yupaq reqsichin “yachay yapakusqanta,” chayta pay, Judá ayllumanta León hina, 1798 watapi kicharisqa. Chay iskay versículopin, Millerpa musquyninpi kaq quri rumi-kunapas, “yachay yapakusqanta” sut'inchaspa, Palmonipa makin kamachisqanman hina, Habacucpa iskay tablankunapi qillqasqa, willasqa karqan.

Chaymantam huk santu rimashaqta uyari-rqani; huk santu-taq, chay rimashaq santu-man nirqan: “¿Hayk'aqkama kay rikuy kanqa, sapa p'unchaw sacrificiomanta, ch'usaqyachiq huch'a transgresionmanta, chaymantaq santuario-tawan soldadokuna-tapas sarusqa kananpaq?” Hinaspan pay ñoqaman niwarqan: “Iskay waranqa kimsa pachak p'unchawkama; chaymantaqa santuario mayllakusqa kanqa.” Daniel 8:13, 14.

Danielqa Bibliapi qillqasqa willakuykunapi kawsay suyukunamanta willakuq sut'inchasqa rikch'ayta chaskisqan qhepaman, hinaspa chunka kimsayuq, chunka tawayuq versikulokunapi hanaq pachamanta rimayta uyarisqan qhepaman, “rikch'ayta” entiendenanta maskharqa.

Hinaspataqmi, ñuqa, arí ñuqa Daniel, rikch'ayninta rikuspá, chaypa yuyayninta mask'ashaqtiy, qhawariy, ñawpaqiypi sayarqaña runa hina rikuriq. Hinaqtinmi uyariyku runapa kunkanta Ulai mayu patakunapura, waqyaspa nisqanta: Gabriel, kay runata rikch'ayninta entiendenanpaq yachachiy. Daniel 8:15, 16.

Danielpa hamut'asiyta yachayta munasqan "vision" nisqaqqa "chazon" rikch'ayninmi; ichaqa "mareh" rikch'aynintaqa Gabrielmanmi willakun Danielta yachachinanpaq. Sapa chiqaq willakuyqa kikinman hina tupayninta apamun, kay chiqaq willakuy chinkachisqa kaptinqa, kay pasajepa ruwasqan hinallataq churakuyninpas aswan hatunmanta thuñisqa kanman. Chunka phisqayuyq versículopi, Daniel "chazon" rikch'ayninta yachayta maskashaqtin, "mareh" pakasqa kachkan, ichaqa sutinchasqallataq kachkan; imaraykuchus "qhariq rikch'akuyninwan" ("appearance of a man", Gabriel), hebreo simi "mareh" nisqaqa "appearance" nisqamanmi tikrasqa. Chunka phisqayuyq versículopi iskaynin simikuna, "vision" nisqaman tikrasqakunaqa, rikuchisqallataqmi kachkan. Danielqa, chay chunka phisqayuyq versículopi, "chazon" nisqata yachayta maskan; ichaqa Palmoniqa Gabrielta kamachin, chunka suqtayuyq versículopi, Danielta "mareh" nisqata yachachinanpaq. Kay iskay versículokunapa ruwasqanqa yuyaychasqapunin, hinaspataqmi iskaynin simikunapa tinkuyninta hinallataq sapaqchasqa kasqanta aswan kallpawan resaltan.

Palmoniqa Gabrielta kamachin Danielqa "mareh" nisqata hamut'ananpaq; imaraykuchus Gabrielta kamachiqqa yakupa hawanpi sayaqmi, hinaspa Gabrielqa Ulai mayupa iskaynin patakunapuramanta "runaq siminta" uyarirqan. Ulaim mayum patakunapurata purin, hinaspa Qelqasqa Kallpapiqa Cristom yakupa hawanpi sayan. Chay cheqay kaywan kускаqa, Cristo, hatun angel hina kaspan, angelkunata kamachiq kasqanm. Patakunapurapi simiqa, chunka kinsayuyq versículopi "chay huk santu" nisqaq siminmi, paypa rimasqanmi Gabrielta kamachin Danielta "mareh" rikuchisqanta hamut'achinanpaq. Danielpa chunka iskayniyuq kapitulpin, Cristom huk kuti yapam mayupa iskaynin patakunapura kachkan. Chay chunka iskayniyuq kapitulpin linu pachawan p'achallisqam, hinaspa wiñaypaq kawsajpa sutinpi jurasqan.

Ichaqa qan, Daniel, simikunata wichq'ay, hinallataq liwruta sellay tukupay p'unchawkama: achkakuna kayman chayman purinqaku, yachaytaq yapaykusqa kanqa. Chaymantataq ñuqa Daniel qhawarirqani, hinaspa qhaway, huk iskay runakuna sayarqaku, huknin mayu patapi kay ladopi, huktaq mayu patapi wak ladopi. Hinaspataq huknin nirqan linu p'achallikusqa qhariman, mayu yakukunapa hawanpi kaqman: ¿Hayk'aqkamataq kanqa kay musphana ruwasqakunapa tukukuyninman? Hinaspa uyarirqani linu p'achallikusqa qharita, mayu yakukunapa hawanpi kaqta, paña makinta lluyi makintawan hanaq pachaman oqarispa, wiñaypaq kawsakuq sutinpi jurarqan: huk tiempo, tiempos, hinallataq kuskan tiempo kanqa; chay santo llaqtapa kallpanta ch'iqichiyta tukuruspanmi, tukuy kaykunapas hunt'asqa kanqa. Daniel 12:4–7.

Runaqa, "mayupi qespiy hach'awan p'achallisqa, mayu umakuna patapi kashaq," paymi "pañan makinta, lloq'e makintapas hanaq pacha manaña oqarispa, wiñaypaq kawsaj Diosrayku jurarasqa"; chayqa kikin Runam, pusaq ñiqin rakipi Gabrielta kamachiq karqa. Apocalipsis libro chunka ñiqin rakipipas, Cristopas makinta oqarispa, wiñaypaq kawsaj Diosrayku juraran; ichaqa chaypi payqa unu patapipas, allpa patapipas sayashan.

Qhapaq qochapiwan allpapiwan sayashaq rikurqani chay angeltaqa, hanaq pacha-man makinta hoqarispa, wiñaypaq wiñaykama kawsajpa sutinpi jurarqan, paymi hanaq pachata kamachirqan, chaypi kaqkunatapas, allpatapas, chaypi kaqkunatapas, qochatapas, chaypi

kaqkunatapas; mana aswan tiempo kananpaña. Apocalipsis 10:5, 6.

Apocalipsispa chunka kaq capítulopi atiyuniyuq ángelqa Palmoni-mi, paymi pusaj kaq capítulopi mayu patakunapura chawpinmanta Gabrielman rimarqan, hinaspataq chunka iskayniyuq capítulopi mayk'aq “admirakuykuna”pa “tukukuynin” kanqa chayta reqsichirqan. Apocalipsispa chunka kaq capítulopin, paymi “león” hina qaparirqan, imaraykuchus chaypiqa Judá ayllupa Leónnin hina rikuchisqa kashan.

Hinaspan ñawpaq kuraqkunamanta huknin niwarqan: Ama waqaychu; qhawariy, Judá ayllumanta Leonmi, Davidpa Saphinmi atiparqan liwruta kicharinanpaq, qanchis sellokunatapas paskanapaq. Chaymantataq qhawarirqani; hinan, tiyanapa chawpinpi, tawa kawsaqqunapa chawpinpi, kuraqkunapa chawpinpipas, huk Cordero wañuchisqa hina sayashaqa rikurqani, qanchis waqrayuq, qanchis ñawiyuq, chaykunaqa Diospa qanchis Espirituyninkunami, llapa kay pachaman kacharisqakuna. Hinaspan hamuspa, tiyanapi tiyaykukuqmanta paña makinmanta liwruta hap'irqan. Apocalipsis 5:5–7.

Judá ayllumanta León hina, Cristoqa qanchis sellokunawan wisq'asqa libro kichariyta atipasqa corderomi. Daniel libropi yaku patapi purisqanpas, icha Apocalipsispi huk chaki lamar qochapi, huktaq allpapi churakusqanpas, sapa huk profétiko rikuchikuyqa profétiko pacha tiempowanmi t'inkisqa kachkan. Chaymanta, Judá ayllumanta León hina, Cristoqa Siminata iskayninta sellan, hinaspa kicharinpas. Imaynachus Danielpa libronta sellarqan, chay hinallataq Apocalipsis chunka kaq capítulo-pi qanchis trueno-kunatapas sellarqan.

“Juanman yachachiq atiyuniyuq angelninqa manam huk runallachu karqa, aswanpas Jesucristo kikinmi karqa. Paqpa alliq chakinta lamar qochapi churaynin, lloq'e chakintañaataq ch'aki allpapi sayachisqanqa, rikuchinmi ima ruwanakuytaq payqa ruwan Satanáswan hatun ch'aqwaypa tukukuynin escenakunapi. Kay sayayninqa sut'inchami tukuy kay pachapi llapa atiyinta, kamachikuyinta ima. Ch'aqwayqa wiñay p'unchawkunaaq puriyinpi aswan kallpachakuspa, aswan takyaspa hamurqa, chayhinataqmi purinqa tukukuynin escenakunakama, maypachachus tutayay atiqkunapa allin yachaywan ruwasqankuta aswan hatunman chayanqa. Satanás, mana allin runakunawan huñusqa kaspas, llapa kay pachata, hinallataq cheqaq kayta kuyayta mana chaskiq iglesiakunatapas, pantachinqa. Ichaqa chay atiyuniyuq angelqa uyariyta mañakun. Sinchi qapariyninwanmi qaparin. Paqpa qapariyninpa atiyinta, kamachikuyinta ima, cheqaq kayta sayarichinankupaq Satanáswan hukllachasqa kaqkunaman rikuchinanpaqmi kan.”

Qanchis illapakunap kunkankuta rimarisqankumanta qhipaman, Juanman kamachikuy hamun, Danielman hina huch'uy libro nisqapaq: “Qanchis illapakuna rimarisqankuta sellay.” Kaykunaqa qhipa p'unchaykunapi pasaq ruwaykunam, paykunaq nisqan hina rikuchisqa kanqa. Danielqa p'unchaykuna tukukuyninpi suertinpi sayanqa. Juanqa huch'uy librota kichasqata rikun. Chaymanta Danielpa willakuyininkuna allin chiqninpi tarikun, huk ñiqin, iskay ñiqin, kimsa ñiqin angelkunapa kay pachaman qosqa kanan willakuyininkupi. Huch'uy libropa kichasqa kayninqa tiempuwan tupaq willakuymi karqan.

“Danielpa qillqankunaqa Apocalipsisman hukllam kanku. Hukninqa willakuyñawpa qillqa, huknintaq sut'ichasqa qillqa; hukninqa wisqasqa qillqa, huknintaq kichasqa qillqa. Juanqa

uyarisqa truinukuna rimarisqan pakasqa imakunata, ichaqa mana qillqanampaqmi kamachisqa karqa.”

“Juanman qusqa sapa k’anchay, qanchis illapakunapi rimarisqa karqan, huk siq’ichaymi karqan imaymana pasaykunamanta, chaykunaqa ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa willakuyinkunapa uranpi pasanankupa.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Cristoqa, Palmoni hina rikuchisqa, pusaqniyuq chunka iskayniyuq capitulokunapi Yaku patapi kaq Qhari hina, payqa huch’uy libro makinpi apaq kallpasapa angelpas kashanmi. Payqa Judá ayllumanta Leónmi, Simiyninta sellayuyta sellanta pas qicharichiq, chaymanta paymi Gabriela kamachin, imaraykuchus payqa Miguel arcángelmi.

Ichaga Miguel arcángelpas, supaywan ch’iqinakupsa Moisésqa cuerponmanta rimanakusqanpi, manam atirqanchu paypa contranpi k’amiywan huchachayta apamuyta, aswanqa nirqan: “Señorqa qamta piñapaykusunki.” Judas 1:9.

Miguelqa Cristopa sutinmi, chay sutitaq rikuchin manam angelkunallapa kamachiqninchu kasqanta, aswanpas paymi kawsarichiy atinyiyuq. Miguel sutiqa nin “¿pitaq Dios hina?”. Nabucodonosorqa kimsa allin runakunawan hornopi Diospa Churin hina hukta rikuspan, Miguelta rikarqan. Hinallataq arcángel Miguelqa Diospa llaqtanpa Principenmi, pichus pagan Romaq huch’uy waqrannin cruzpi paykunata hatunchakuspa sayarirqan, Daniel qanchis pusaq kaq capitulopi chunka hukniyuq versículopi hunt’asqa kasqanman hina.

Ichaga qhawachisqayki cheqaq qillqasqa qhelqepi qillqasqata; kaykunapiqa manam pipas ñoqawan kуска sayaqchu, aswanqa Miguela, qankunapa kamachiqniykichislla. Daniel 10:21.

Miguelmi angilkunata kamachin, wañusqakunata kawsarichin, hinaspataq paymi akllana pacha tukukunanta nisha chiqanchan.

“‘Hina pachaga chayamunan p’unchaypi Miguel hatun kamachiq hatarinqa, qanpa llaqtaykikunapa churinkunapa hawanpi sayaq hina; chaymantataq llakikuy pacha kanqa, mayqinchus mana hayk’aqpas karqachu nacion kasqanmantapacha chay p’unchaykama hina: chay p’unchaypitaq qanpa llaqtaykikuna qispichisqa kanqaku, sapankanku qillqasqa tarisqa kaqkuna libropi.’ Kay llakikuy pacha chayamunqanpi, sapa kasopa kamasqaña kanqa; manaña probacionchu kanqa, manaña khuyapayakuypas huchallikuq mana wanakuqkunapaqchu. Kawsaq Diospa sellonqa Paypa llaqtanman churakusqa kachkan. Kay pisilla puchuqkunaqa, kay wañuchiq maqanakuypi allpapa atiyinkunaga contranpi kikinkuta mana amachayta atispa, dragónpa ejerciton huñusqa kachkaptin, Diosllataq amachayninkuta ruranku. Aswan hanaq allpapi kamachiq autoridadmanta decretota ñam pasarichisqaña, uywata yupaychanankupaq hinaspa señalta chaskinankupaq qatikachaywan wañuyta mancharisqa. ¡Dios yanapayuchun Kikinpa llaqtanta kunan, imaraykutaq chay hina manchay maqanakuypi Imapa yanapaynin mana kaqtin imatataq ruwanman!” Testimonies, volumen 5, 212.

Qhipa pakasqa, Judá ayllumanta León kicharisqanqa, Jesucristopa Revelaciónninmi; chaypiqa yaykunpas kashan payqa profético Siminpa sapa imapas rurasqanman, sayayninman, churasqankunamanpas tukuyta munayniyuq kamachiq kasqanta. Yaku patapi sayaq lino p’achayuy

Qhari, makin oqarispa wiñaypaq kawsajpaq sutimpi juraspa, León hina qaparispa, qanchis trueno-kunata vozninkuta rimachiq, paymi Danielpa libronta sellan, hinaspa Revelaciónpi qanchis trueno-kunatapas sellan. Paymi qanchis sello-kunawan sellasqa libróta kichariq, kawsarichiy atinyiyuq, hinaspa sayariq hatun Príncipe, probationpa tukukuyninta willakuq. Palmoni Gabrielta kamachirqa Danielman “mareh” visiónta entiendenanpaq, chaytaqa cheqaqtapuni niyrqa.

Manam qarqachirqachu Gabrielta Danielta “chazon” rikch’ayta entiendenanpaq. “Chazon” rikch’ayqa Daniel qillqapi pusaj kaq t’aqapi, hukmanta chunka iskayniyuq kaq ch’iqnisqakuna kama, Bibliamanta willakuy qhapaq suyukunapa rikch’ayninmi; hinaspa chunka kimsayuy kaq ch’iqnisqapipas “rikch’ay” nisqahina sut’inchasqa kachkan, unay kashaqninmanta tapukuy ukhupi: “¿Hayk’aqkama kachkanqa chay rikch’ay?” “Chazon” rikch’ayqa sapa p’unchaw kaqta (paganismota) hinaspa huchallikuyta (papalismota), ch’usaqyachiq atinyiyuqkunata, sut’inchanmi; chaykunam santuarioyta hinaspa ejercitota saruchkanku.

Chaymantan huk santo rimashaqta uyariyku, hinaspa huk santo nirqa chay rimashaq cierto santoman: “¿Hayk’aqkam kanqa chay rikuy, sapa p’unchaw sacrificiomanta, ch’usaqyachiq huch’amanta, chay santuario-tawan ejercitotapas sarusqa kananpaq?” Daniel 8:13.

Cristo, hina Palmoni (Yupaychasqa Admirable Yupanaq), tapusqa kachkan “hayk’aqkama” nispa ima “chazon” rikuyanta, paytaq kutichin: “iskay waranqa kinsa pachak p’unchaykama; chaymantataq santuarioqa pichasqa kanqa.” Chaymanta Danielqa munan entiendenayta “chazon” rikuyta, mayqinchus riman “sapa p’unchaw sacrificiomanta, hinaspa ch’usaqyachiq huch’achakuymanta, santuariota hinaspa ejercitota sarusqa kananpaq.” Ichaqa Gabrielqa kamachisqa kachkan Danielta entiendenanpaq “mareh” rikuyta. Sapa hechoqa Diospa Siminpi sumaq tinkuyiniyuqmi. “Mareh” rikuyqa, chay tutamanta hinaspa paqariqmanta rikuymi, versículo iskay chunka suqtayuppi reqsisqa.

Ch’isiq p’unchawpaq chay rikuy nirqankuqa cheqaqmi: chayrayku, chay rikuyta wisq’achiy; achka p’unchawkunapaqmi kanqa. Daniel 8:26.

Chay “vision” nisqata iskay kutita kay versiculopi. Ñawpaq kaq rimayqa “mareh” visionmi, iskay kaqtaq “chazon” visionmi. “Mareh” visionqa “tuta chaymanta paqarinakunap” visionninmi. Hebreo simipi “tuta chaymanta paqarinakuna” nisqaqa sapa kuti Bibliapi tarikurun, hinaspa sapa kuti “tuta chaymanta paqarinakuna” nisqallamanta tikrasqa, imaynachus versículo iskay chunka suqtapi kasqa hina. Bibliapi huklla cheqellapi, maypichus mana “tuta chaymanta paqarinakuna” nisqachu tikrasqa, chayqa versículo chunka tawañiyopmi, maypichus chayqa sapan “p’unchaykuna” nisqallaman tikrasqa. Versículo chunka tawañiyopqa cheqaq Hebreo qillqayninqa kayhinam ñawiriyta atinman: “Iskay waranqa kinsa pachak tuta chaymanta paqarinakunakama.”

Chay versículo Adventismo-pa chawpi sayaynin hatun columna hina kaq, Diospa Siminpi sapallan versículom, maypin “tarde y mañanakuna” nisqaqa sapa “p’unchaykuna” hina rimarisqa. Sapa hechoqa ima nisanmi apanakun, hinaspa mana imapas aswan kaptinqa, sut’inmi Palmoniqa yuyaywanmi chay versiculota sinchita resaltasharqa. Chayta ruwarqa Rey Jacobo Bibliata tikraqkunapa yuyayninkuta pusaspa, chay rimayta paypa Siminpi wiñaypaq qelqasqa kasqa hina mana qelqanankupaq. Kay hecho-manta hurquna puntoqa kaymi: Gabriel-man Danielta

“mareh” visiónta entiendenanpaq nisqaqa, Danielta 1844-pa rikurimuynin visiónta entiendenanpaq nisqanmi, manataq “chazon” visiónta, santuario-ta hinaspa ejercitota saruchisqa kasqanmanta rimakuqtaqa.

“Ch’isi-kunawan paqarin-kunawan” rikch’ayninqa chay rikuriy-mantam, maypachachus santuario nisqapa pichasqan qallarikurqan 1844 watapi, octubre killapa 22 p’unchayninpi. 1844 watapi, octubre killapa 22 p’unchayninpa rikuriy rikch’ayninqa manam santuario nisqapa saruch’asqa kasqanmantachu, aswanqa santuario nisqapa pichasqanmantam. ¿Chay p’unchaypi huk profético rikuriy karqanchu?

“Cristopa hamuqnin, ñuqanchikpa hatun sacerdote hina, Santísimo cheqman, santuarioq pichanapaq, Daniel 8:14pi rikuchisqa; Runapa Churinga Unay P’unchaykunamanta Kaqman hamusqan, Daniel 7:13pi qhawachisqa hina; hinaspa Señorpa Hanan Templonman hamusqan, Malaquíaspas willakusqanman hina, chaykunaqa hukllam ruraypa nisqankunam; kayqa hinallataq noviaq qosannaq kasarakuymán hamusqanwan rikuchisqa, Cristopa chunka sipaskunapa ejemplonpi, Mateo 25pi nisqan hina.” The Great Controversy, 426.

Gabrielqa kamachisqa karqan Danielta entiendichinanpaq Cristopa proféticopa rikurimusqanta Templonpi 22 octubre 1844 p’unchaypi. Chayrayku Gabrielqa Danielman qorqan iskay kaq testigota 22 octubre 1844 p’unchaypa fechantaq, imaraykuchus Gabrielqa púsarqan llapa Bibliapa qillqaqninkunata, pikunachus qillqarqanku imayna kasqantapas chay bíblica principio nisqata, mayqanmi reqsichin cheqaq kaq yachachiyqa sayasqa kachkan iskaypa testimoniunwan. Sichus Gabrielqa Danielta entiendichiyta munarqanman 22 octubre 1844 p’unchayta, huk iskay kaq testigota necesitawanman karqan “rikurimuypa visiónninta” sayachinanpaq.

Gabrielqa llamk’aynta qallarín ñawpaqta Danielpa munayninta rimarísqa, “chazon” sutiuyuq rikuyta entiendenanta; chaytaq sut’inchán “chazon” rikuyqa chay rikuy kasqanta, mayqanpas tukukun “pacha tukukuypa tiempunpi” 1798 watapi.

Hinaspanmi uyariqani runapa siminta Ulai mayu iskaynin patakunapura chawpipi, qayakuspa nisqata: Gabriel, kay runata rikuchisqanta entiendenanpaq rura. Chaymi noqapa kasqayman qayllaykamurqa; hinaspan hamusqanpi mancharirqani, uya urayman urmaykurqani; ichaqa paymi niwarqa: Entiende, runapa churin, imaraykuchus pacha tukuypi chay rikuchisqa kanqa. Daniel 8:16, 17.

Ñawpaq versopi “rikch’ayqa”, nisqaqa “pacha tukukuypi” nisqa, chayqa “chazon” rikch’aymi, hinaspa Daniel qillqapi “pacha tukukuyninqa” 1798 watañam. Kaymi chay “rikch’ay” Daniel hamut’ayta munasqanmanta, ichaqa mana chay “rikch’aychu” Gabrielman nisqa karqa Danielta hamut’achinanpaq. Chayraykun Gabriel huk iskay kaq testigotam qunqa.

Chaynaman hamusqanta maypichus sayasharqani chayman: hinaspa hamusqanmanta mancharirqani, uyayman urmaykurqani; ichaqa paymi niwarqan: Entiendey, runapa churin, kay rikuyqa tukukuypa pacha chayamunqanpaqmi. Pay rimaptiyqa, allpaman uya urqusqaywan sinchi puñuymán hina urmasharqani; ichaqa llaqliwashpa sayarichiruwán. Hinaspa nirqan: Qhawariy, piñakuyqa qhipa tukukuyninpi imachus kanqa chayta yachachisqayki; imaraykuchus señalasqa pachapi tukukuymi kanqa. Daniel 8:17–19.

Gabrielqa llamk'anan chaskisqanta qallarispanmi Danielman willan: “qhawariy”, nispa; chaywanmi Danielta yuyayman churan hamuq chiqan chiqaqta unanchananpaq. Chay hamuq chiqaqmi kaynin: Leviticus iskay chunka soqtayoqpi kaq iskay “qanchis kuti” nisqakunamanta “qhepa phiñakuy” nisqa 1844 watapi tukukun. Chay “qhepa phiñakuy” sut'inmi pacha willakuyniyuq kasqanta reqsichisqa, imaraykuchus paypaq “churasqa pacha” kan, chaypi “tukunanpaq”. “Phiñakuy”qa pacha unaymanta rikhurinanmi kanan, imaraykuchus tukukuyninpaq “churasqa pacha”niyoqmi. Sichus “phiñakuy”qa huklla pacha chiqalla kanman karqan chayqa, mana tukukuyniyuqchu kanman karqan; aswanqa chaypas ruwakusqan pacha chiqallam kanman karqan.

“Phiñakuyniy” nisqaqa huk tukukuyniyuqmi kasqa, chaymi señalasqa kashan; chayrayku pacha muyuy pa tukukuyninta rikuchin. Chay pacha muyuyqa “qhipa phiñakuynin” nisqawanmi rikuchisqa kashan. Sichus qhipa kanqa, chayqa ñawpaqpas kananmi. “Ñawpaq phiñakuynin” nisqaqa Daniel qillqapi chunka hukniyuq t'aqapi reqsisqa kashan, chaypitaqpas huk pacha muyuy, papa kayqa “ruwaspa allinta purirqanqa” “phiñakuynin”pa tukukuyninkama.

Yachayniyuqkunamanta wakinninkuna urmanqaku paykunata pruebanapaq, chuyanchanapaq, yurakta ruwanapaqpas, tukukuypa pacha chayamunankama; imaraykuchus chayqa sapaqchasqa pachapaqraqmi kashan. Chay kamachiqtaq munasqanman hina ruwanqa; hinaspan pay kikinta hatunchanqa, sapa diosmanta aswan hatunta ruwanqa, dioskunapa Diosninpa contranpi admiraypaq rimaykunata rimarqa; hinaspan allin riqsisqa kanqa phiñakuy hunt'akunakama; imaraykuchus ima nisqapas chaymi ruwasqa kanqa. Daniel 11:35, 36.

Kay ishkay versikulapiqa, munayninta ruwaspa huch'uychasqa karqanku, pay kikinta hatunchaspa qhawaq reyqa tema hina rikurimun. Kimsa chunka suqtayuq versikuloqa versikulonmi Pabloqa huk rimaypi kutichispa nisqanta, Diospa templanpi tiyaykuspa kikinta Dios kasqanta rikuchiq “hucha runa” nisqanta reqsisqanpi. Tutayaq pacha Edad Media nisqapi ñak'ariyqa wata 538-manta 1798-kama kimsa chunka phisqayuq versikulopi reqsisqa kachkan, hinaspa chayqa “pacha tukuypa tiempon” kama purin, chaymi 1798 karqa, chaymi “señalasqa pacha” karqa. Chaymanta kimsa chunka suqtayuq versikuloqa reqsichin papadokuna kamachiyqa “allin purinqa” “phiñakuynin hunt'akunan kama.” Versikulon reqsichin papadokuna kamachiyqa 1798-kama allin purisqanta; chay pachapi ñawpaq “phiñakuyqa” “hunt'asqa”ña karqa. Diospa profetiku Simiqa “nisqa” karqa papadokuna kamachiyqa waranqa iskay pachak suqta chunka watakuna purinanta, 1798-kama, chaymi “pacha tukuypa tiempo” karqa.

Ñawpaq “piñakuy” tukukapun 1798 watapi, hinaspa “qhipa piñakuy” tukukapun 1844 watapi. Iskay piñakuyas pachakuna hina rikuchisqa kanku, mayqenkunapaqmi sut'i tukukuyninku karqan; chaymi iskayninta pacha willakuyniyuq qhelqaykuna kasqankuta reqsichin. Gabrielta Palmoni kamachirqa Danielman entiendenanpaq rikch'ariy mosqoyta (“mareh”), “tutakunaqwan paqarkunaq” (p'unchawkuna) nisqanmanta, mayqanmi 1844 watayuq octubre killapa 22 p'unchayninta reqsichirqa; paymi chayta ruwarqa chay p'unchaypaq iskay ñeqen testigota qospa.

Danielpa munasqan yachayta atipayta munasqan chunka kimsaqniyuq versículopi “chazon” sutiyaq rikch’ayninmi karqa, chay sarusqa urmayqa “tukukuypaq pachakama” 1798 watapi tukukuq karqa. Chunka tawayuq versículopi “mareh” sutiyaq rikch’ayninqa, Cristo aswan Santo Lugarpi rikurimusqanwanmi tukukurqa 1844 watayoq octubre killapa 22 p’unchayninpi, iskay waranqa kimsa pachak watakunamanta pacha willakusqa tiempo profecíapa hunt’akuyninman hina, hinallataq iskay waranqa pichqa pachak iskay chunka watakunamanta pacha tiempo profecíapa hunt’akuyninman hina. Iskayniyuq chay tiempo profecíakunaqa Habacucpa sagrado tablakunapin rikuchisqa kanku, chaykunatam Hermana White sut’incham Señorpa makinwan pusasqa kasqankuta, manañataq hukman tikrasqa kananpaq.

Qatiq qelqaypi kay yachayta qatiqkusunchik.

“Achka yachachinakunata yachakuyta tiyan, hinallataq achka, achka yachakusqanchikkunata saqiya. Diosllam hanaq pachawan kуска mana pantayniyuq. Pipas yuyaykuqkuna munasqan qhawariyninta hayk’aqpas mana saqenqachu, mana hayk’aqpas huk rimayninta tikrananpaq kasqanta mana reqsinayuq, chaykuna llakikuywan tukunku. Sapaq yuyayninchikkunaman, rimayninchikkunaman sinchi mana saqiywan hap’ipakuspaqa, Cristo mañakusqan huk sonqolla kayta mana atisunmanchu.” Review and Herald, July 26, 1892.